

YHDENVERTAISUUS- JA TASA-ARVOLAUTAKUNTA/Jaosto

Syrjintäolettama, näkövamma, esteettömyys, vireillepano-oikeus

Diaarinumero: 2xx/2017

Antopäivä: xx.xx.2017

Hakija on näkövammaisen henkilö. Hän katsoi yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnan puheenjohtajan päätöksestä tekemässä oikaisuvaatimuksessaan, ettei hänen asunnostaan taloyhtiön jätekatokselle johtava reitti ollut esteetön.

Hakija pyysi yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakuntaa selvittämään asuintalon esteettömyyden myös talossa asuvien ja pyörätuolia käyttävien henkilöiden liikkumisen kannalta. Hakija ei itse tarvinnut liikkumiseensa pyörätuolia.

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta totesi arvioivansa asiaa yhdenvertaisuuslain 21 §:n 2 momentin perusteella ainoastaan hakijan, ei muiden hänen mainitsemiensa henkilöiden, kuten esimerkiksi pyörätuolinkäyttäjien, kannalta. Lautakunta katsoi, ettei asiassa ollut tullut ilmi seikkoja, joiden perusteella vastaajan olisi katsottava menetelleen hakijaa kohtaan syrjivästi, ja hylkäsi oikaisuvaatimuksen.

(Lainvoimainen)

Oikaisuvaatimuksen kohteena oleva päätös

Hakija vaatii, että yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta tutkisi hänen lautakunnalle asiassa dnro 214/2017 tekemän hakemuksensa, joka koskee Kunta-asunnot Oy:n toimintaa asumispalveluissa. Asia on 17.1.2017 jätetty lautakunnan puheenjohtajan päätöksellä tutkimatta. Päätöksen mukaan hakemuksesta ei ilmennyt seikkoja, jotka olisivat antaneet aiheutta epäillä hakijan joutuneen syrjityksi.

Hakijan perustelut

Hakija on näkövammaisen henkilö. Hän katsoo, että yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnan olisi tullut ennen hänen hakemusasiansa ratkaisemista pyytää vastaus vastapuolelta ja mahdollisilta kolmansilta osapuolilta.

Hakija toteaa pyytäneensä asuintalonsa jätekatoksen paikan vaihtamista isännöitsijältä 8.5.2016, asuintalonsa talotoimikunnan kokouksessa 16.8.2016 ja lukuisina muinakin kertoina. Siirto saattaisi hänen mukaansa helpottaa vammaisen henkilön elämistä talossa. Hakija ehdottaa, että lautakunta hankkisi jätekatokseen johtavan reitin esteettömyydestä ulkopuolisen asiantuntijan lausunnon, jolloin tulisi selvitettyksi asuintalon käytännöllisyys myös pyörätuolia käyttävien henkilöiden kannalta.

Hakija toteaa, että on kyseenalaista, että yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnan päätöksenteossa saattaa olla mukana henkilö, jolla on myös näkövamma.

Vastaajan vastaus

Vastaaja katsoo, ettei hakijan asuintalon käyttöön rakennettua jätekatosta ole tarkoituksenmukaista tai taloudellisesti järkevää siirtää.

Vastaajan perustelut

Vastaaja toteaa, ettei hakija ole pyytänyt saada vuokra-asuntoa yrityksen toisesta talosta tai tekemään mukautuksia vuokraamaansa asuntoon tai asuintalonsa pihapiiriin. Myöskään hakijan asuintalon talotoimikunta ei ole pyytänyt vastaajaa siirtämään jätekatosta.

Vastaaja toteaa, että hakijan asuinrakennus peruskorjattiin vuonna 1998 sairaalarakennuksesta asuinrakennukseksi, jolloin jätekatos sijoitettiin asukkaiden kannalta tarkoituksenmukaisimpaan paikkaan, autopaikkojen yhteyteen. Jätekatos sijaitsee loivassa rinteessä, ja katokselle johtavan reitin kunnossapitoon kiinnitetään erityistä huomiota. Esimerkiksi talvisin jätekatokseen johtavan reitin hiekoitettava alue on normaalia laajempi.

Esittelijän esitys

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta hylkää oikaisuvaatimuksen.

Päätösesityksen perustelut

Asiansaattaminen vireille yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnassa

Yhdenvertaisuuslain (1325/2014) 21 §:n 2 momentin mukaan asian voi saattaa yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnan käsiteltäväksi lain 20 §:n 3 momentissa säädettyjä toimenpiteitä (muun ohella kieltopäätös) varten se, joka katsoo joutuneensa syrjityksi tai vastatoimien kohteeksi sekä edellä tarkoitetun asianomistajan suostumuksella myös yhdenvertaisuusvaltuutettu tai yhdenvertaisuutta edistävä yhteisö.

Edellä mainitun säännöksen perusteella yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta on arvioinut käsillä olevaa asiaa ainoastaan hakijan osalta, ei muiden hänen hakemuksessaan tai oikaisuvaatimuksessaan mainitsemiensa henkilöiden, kuten esimerkiksi pyörätuolinkäyttäjien, kannalta. Lautakunnan hakijalta saaman tiedon mukaan hän ei itse tarvitse liikkumiseensa pyörätuolia.

Syrjintäväite

Yhdenvertaisuuslain 8 §:n 1 momentin mukaan ketään ei saa syrjiä esimerkiksi vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. Syrjintä on kielletty riippumatta siitä, perustuuko se henkilöä itseään vai jotakuta toista koskevaan tosiseikkaan tai oletukseen. Pykälän 2 momentin mukaan välittömän ja välillisen syrjinnän lisäksi tässä laissa tarkoitettua syrjintää on häirintä, kohtuullisten mukautusten epääminen sekä ohje tai käsky syrjiä.

Yhdenvertaisuuslain 15 §:n 1 momentin mukaan tavaroiden tai palvelujen tarjoajan on tehtävä asianmukaiset ja kulloisessakin tilanteessa tarvittavat kohtuulliset mukautukset, jotta vammainen henkilö voi yhdenvertaisesti muiden kanssa saada yleisesti tarjolla olevia tavaroita ja palveluita.

Yhdenvertaisuuslain 28 §:n mukaan asian vireillepanijan on syrjintää tai vastatoimia koskevaa asiaa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa käsiteltäessä esitettävä selvitystä seikoista, joihin vaatimus perustuu.

Jotta syrjintää koskeva hakemus voi menestyä, on ensisijaisesti vireillepanijan esitettävä sellaista näyttöä tapahtumien kulusta ja muusta tosiseikastosta, jonka perusteella asiaa objektiivisesti arvioiden voidaan olettaa syrjinnän tai vastatoimien kieltoa rikotaan. Pelkkä väite tai epäily syrjinnän tai vastatoimien kiellon rikkomisesta ei riitä olettaman syntymiseen. Täyttä näyttöä syrjinnästä tai vastatoimista ei kuitenkaan edellytetä, vaan riittävää on, että asiaa käsittelevälle toimivaltaiselle viranomaiselle syntyy esille tulleiden seikkojen valossa perustellusti olettama syrjinnän tai vastatoimien kiellon vastaisesta menettelystä. (HE 19/2014 vp., s. 93)

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta katsoo saatujen selvitysten perusteella, ettei asiassa ole tullut ilmi seikkoja, jotka synnyttäisivät perustellun olettaman siitä, että hakijan asuintalon asukkaiden käyttöön tarkoitettulle jätekatokselle johtava reitti olisi hänelle hänen näkövammansa tai muun hänen henkilöönä liittyvän syyn vuoksi esteellinen. Näin ollen vastaajalla ei ole myöskään velvollisuutta tehdä jätekatokseen liittyen hakijaa koskevia kohtuullisia mukautuksia. Asiassa ei ole lautakunnan näkemyksen mukaan tullut esiin muitakaan seikkoja, joiden perusteella syntyisi perusteltu olettama siitä, että vastaaja olisi menetellyt hakijaa kohtaan syrjivästi. Näin ollen lautakunta hylkää oikaisuvaatimuksen.

Esteellisyysväite

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnasta annetun lain (1327/2014) 9 §:n 3 momentin mukaan lautakunnan puheenjohtajan ja muun jäsenen sekä lautakunnan esittelijän esteellisyydestä on voimassa, mitä tuomarin esteellisyydestä säädetään oikeudenkäymiskaaren (4/1734) 13 luvussa.

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta toteaa, että asiaa käsiteltäessä ei ole tullut esiin seikkoja, joiden perusteella hakijan hakemuksen tai oikaisuvaatimuksen käsittelyyn osallistuneita henkilöitä olisi pidettävä oikeudenkäymiskaaren 13 luvussa tarkoitetulla tavalla esteellisinä.

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnan päätös

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta päätti hyväksyä esittelijän esityksen.

Lainkohdat

Laki yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnasta (1327/2014) 9 § 3 momentti

Yhdenvertaisuuslaki (1325/2014) 8 § 1 ja 2 momentti, 15 § 1 momentti, 21 § 2 momentti ja 28 §

Muutoksenhaku

Liitteenä.

Asian ovat päättäneet Outi Anttila, Timo Harrikari, Katja Leppänen, Pirkko Mahlamäki ja Tiina-Liisa Autio. Asian esittelijä Hanna Kiiskinen.